YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

18 päivänä marraskuuta 1999 *

Asiassa C-107/98,

jonka Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagna (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Teckal Srl

vastaan

Comune di Viano ja

Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia

ennakkoratkaisun julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1) 6 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit L. Sevón, J.-P. Puissochet, P. Jann (esittelevä tuomari) ja M. Wathelet,

julkisasiamies: G. Cosmas,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Teckal Srl, edustajinaan asianajajat A. Soncini ja F. Soncini, Parma, ja asianajaja P. Adami, Rooma,

— Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia, edustajinaan asianajajat E. G. Di Fava, Reggio Emilia, ja G. Cugurra, Parma,

— Italian hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö professori U. Leanza, avustajanaan valtionasiamies P. G. Ferri,

— Belgian hallitus, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön oikeudellisen osaston pääneuvonantaja J. Devadder,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään kanslerinviraston osastopäällikkö W. Okresek,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies P. Stancanelli,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Teckal Srl:n, edustajinaan asianajajat A. Soncini ja P. Adami, Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilian, edustajanaan asianajaja G. Cugurra, Italian hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston lähetystöneuvos P. G. Ferri, Ranskan hallituksen, asiamiehenään A. Bréville-Viéville, ja komission, asiamiehenään P. Stancanelli, 6.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.7.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagna on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 10.3.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.4.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen julkisia palvelu-

hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1) 6 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa valittajana on Teckal Srl (jäljempänä Teckal) ja vastapuolina Vianon kunta ja Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia (jäljempänä AGAC), ja asia koskee tämän kunnan tekemää sopimusta tiettyjen kunnan rakennusten lämmityspalvelun hallinnoinnista.

Asiaa koskeva yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 92/50/ETY 1 artiklan a ja b alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä:

a) 'julkisia palveluhankintoja koskevilla sopimuksilla' tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty palvelujen suorittajan ja hankintaviranomaisen kesken, — —

b) 'hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia, yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

— — "

4 Direktiivin 92/50/ETY 2 artiklassa täsmennetään seuraavaa:

"Jos julkisyhteisön sopimus on tarkoitettu koskemaan sekä direktiivissä 77/62/ETY tarkoitettuja tavaroita että tämän direktiivin liitteissä I A ja I B tarkoitettuja palveluja, tätä direktiiviä sovelletaan siihen, jos kyseisten palvelujen arvo on suurempi kuin sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden arvo."

5 Direktiivin 92/50/ETY 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joissa sopimuspuolena oleva yksikkö on itse 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen ja jotka perustuvat tälle viranomaiselle perustamissopimuksen mukaisten julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen."

6 Julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1976 annettu neuvoston direktiivi 77/62/ETY (EYVL 1977, L 13, s. 1) on kumottu julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/36/ETY (EYVL L 199, s. 1). Direktiivin 93/36/ETY 33 artiklan mukaan viittauksia kumottuun direktiiviin on pidettävä viittauksina tähän direktiiviin.

7 Direktiivin 93/36/ETY 1 artiklan a ja b alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'julkisia tavaranhankintoja koskevilla sopimuksilla' rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty tavarantoimittajan (luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön) ja jonkun b alakohdassa tarkoitetun hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on tuotteiden osto, leasing-toiminta, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen osto-optioin tai ilman niitä. Kyseisten tuotteiden toimittamiseen voi lisäksi kuulua kokoamis- ja asennustyötä;

b) 'hankintaviranomaisilla' valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen taikka julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

— — "

Asiaa koskeva kansallinen lainsäädäntö

8 Paikallisesta itsehallinnosta 8.6.1990 annetun Italian lain nro 142 (GURI nro 135, 12.6.1990; jäljempänä laki nro 142/90) 22 §:n 1 momentissa säädetään, että kunnat huolehtivat sellaisista julkisista palveluista, joilla pyritään tuottamaan sellaisia hyödykkeitä ja toimenpiteitä, joilla toteutetaan sosiaalisia päämääriä ja edistetään paikallisyhteisöjen taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä.

9 Lain nro 142/90 22 §:n 3 momentin mukaan kunnat voivat hoitaa nämä palvelut perustamansa liikelaitoksen välityksellä tai antamalla ne kolmansien tehtäväksi, erityisten liikeyritysten, yleishyödyllisten laitosten tai osakkuusyhtiöiden välityksellä.

10 Lain nro 142/90 23 §:ssä, jossa määritetään erityiset liikeyritykset ja yleishyödylliset laitokset, säädetään seuraavaa:

"1. Erityinen liikeyritys on paikallishallinnon alainen laitos (ente strumentale), joka on oikeushenkilö, joka voi toimia yrityksenä itsenäisesti ja jolla on omat säännöt, jotka kunnanvaltuusto tai alueneuvosto hyväksyy.

— —

3. Yrityksessä ja laitoksessa on hallitus, puheenjohtaja ja johtaja, joka vastaa yrityksen tai laitoksen toiminnasta. Hallituksen jäsenten nimittämisestä ja erottamisesta määrätään paikallishallinnon säännöissä.

4. Yrityksen ja laitoksen toiminnassa on noudatettava tehokkuutta, suorituskykyä ja tuottavuutta koskevia edellytyksiä ja niiden on saavutettava tulo- ja menoarvion tasapaino siten, että tulot ja menot, mukaan luettuna varojensiirrot, ovat tasapainossa.

— —

6. Paikallishallinto luovuttaa määrärahat, määrittää tavoitteet ja suuntaviivat, hyväksyy toimintaan liittyvät oikeustoimet, valvoo toimintaa, tarkastaa toiminnan tulokset sekä vastaa mahdollisista sosiaalimenoista.

— — "

11 Lain nro 142/90 25 §:n mukaan kunnat ja provinssit voivat perustaa kuntayhtymän yhden tai useamman palvelun yhteistä hoitamista varten 23 §:ssä tarkoitettua erityistä liikeyritystä koskevien säännösten mukaisesti. Kukin kunnanvaltuusto hyväksyy tätä tarkoitusta varten määräenemmistöllä kuntayhtymää koskevan sopimuksen ja kuntayhtymän säännöt. Yhtymäkokous muodostuu siihen kuuluvien yksiköiden edustajista, joita ovat kunnanjohtaja, puheenjohtaja tai näiden edustaja. Yhtymäkokous valitsee hallituksen ja hyväksyy säännöissä määrätyt oikeustoimet.

12 AGAC on usean kunnan — muun muassa Vianon — lain nro 142/90 25 §:ssä tarkoitettujen energia- ja ympäristöpalvelujen hoitamista varten perustama kuntayhtymä. Sen sääntöjen 1 §:n mukaan se on oikeushenkilö ja liikkeenjohdollisesti itsenäinen. Sääntöjen 3 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymän toiminnan päämääränä on vastata suoraan tietyistä säännöissä luetelluista julkisista palveluista, joita ovat muun muassa "maakaasu siviili- ja tuotantotarkoituksiin; lämmitys siviili- ja tuotantotarkoituksiin ja edellä mainittuihin liittyvät ja niitä täydentävät toimenpiteet", ja hallinnoida näitä palveluja.

13 Sääntöjen 3 §:n 2—4 momentin mukaan AGAC voi laajentaa toimintaansa muihin näihin liittyviin tai niitä täydentäviin palveluihin, olla jäsenenä näihin liittyviä tai niitä täydentäviä toimintoja hoitavissa julkisissa tai yksityisissä

yhtiöissä tai yksiköissä, tai varmistaa palveluja tai toimituksia yksityisille henkilöille tai muille julkisille elimille kuin jäsenkunnille.

14 Sääntöjen 12 ja 13 §:n mukaan AGAC:n yhtymäkokous, joka muodostuu kuntien edustajista, hyväksyy tärkeimmät hallintotoimet, muun muassa tilinpäätöksen ja talousarvion. Sen johtoon kuuluu myös yhtymävaltuusto, yhtymävaltuuston puheenjohtaja ja toimitusjohtaja. Nämä eivät vastaa toiminnastaan kunnille. Näissä elimissä toimivilla luonnollisilla henkilöillä ei ole tehtäviä kuntayhtymän jäsenkunnissa.

15 Sääntöjen 25 §:n mukaan AGAC:n on saavutettava tulo- ja menoarvion tasapaino ja sen toiminnan on oltava tuottavaa. Sääntöjen 27 §:n mukaan kunnat luovuttavat varoja tai hyödykkeitä AGAC:lle, joka suorittaa niille vuotuista korkoa. Sääntöjen 28 §:ssä määrätään, että toiminnasta saatava mahdollinen voitto jaetaan kuntayhtymän jäsenkuntien kesken, AGAC säilyttää sen kasvattaakseen vararahastoja tai se sijoitetaan uudelleen AGAC:n muihin toimintoihin. Sääntöjen 29 §:n mukaan jos toiminta on tappiollista, talouden tervehdyttäminen voidaan varmistaa kuntayhtymän jäsenkuntien luovuttamilla uusilla pääomilla.

16 Sääntöjen 35 §:ssä määrätään välitysmenettelystä kuntayhtymän jäsenkuntien välisten tai näiden ja AGAC:n välisten riitojen ratkaisemiseksi.

Pääasia

17 Vianon kunnanvaltuusto antoi 24.5.1997 tehdyllä päätöksellään nro 18 (jäljempänä päätös) AGAC:lle tehtäväksi hallinnoida tiettyjen kunnan rakennusten

lämmityspalvelua. Ennen tämän päätöksen tekemistä ei järjestetty tarjouskilpailua.

18 AGAC:n tehtävänä on erityisesti kyseisten kunnan rakennusten lämmityslaitteiden hoitaminen ja ylläpito, sekä tarvittavat parannustyöt ja polttoaineen toimittaminen.

19 AGAC:lle suoritettavan korvauksen suuruudeksi vahvistettiin 122 miljoonaa Italian liiraa (jäljempänä ITL) ajanjaksolle 1.6.1997—31.5.1998. Tästä summasta 86 miljoonaa ITL vastaa polttoainetoimitusten arvoa ja 36 miljoonaa ITL laitteiden hoitamisesta ja ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia.

20 Päätöksen 2 §:n mukaan sopimuksen vuoden mittaisen alkuperäisen voimassaolokauden päätyttyä AGAC sitoutuu jatkamaan palvelua Vianon kunnan pyynnöstä yhden kolmivuotiskauden ajan, päätökseen sisältyvien ehtojen tarkistamisen jälkeen. Sopimusta voidaan jatkaa myös tämän jälkeen.

21 Teckal on lämmityspalvelujen alalla toimiva yksityinen yritys. Se toimittaa muun muassa yksityishenkilöille ja julkisille laitoksille tuottajayrityksiltä ostamaansa polttoöljyä. Tämän lisäksi se vastaa polttoöljyllä ja kaasulla toimivien lämmityslaitteiden ylläpidosta.

22 Teckal teki päätöksestä Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagnalle valituksen, jossa se väitti, että Vianon kunnan olisi pitänyt järjestää yhteisön säännöksissä tarkoitettu tarjouskilpailumenettely.

23 Kansallinen tuomioistuin, joka tiedustelee, onko asiaan sovellettava direktiivejä 92/50/ETY ja 93/36/ETY, toteaa, että joka tapauksessa näissä direktiiveissä säädetty 200 000 ecun suuruinen kynnysarvo on ylitetty.

24 Kansallinen tuomioistuin katsoo, että ottaen huomioon AGAC:lle uskottujen tehtävien erilaisuuden eli erilaisten palvelujen tarjoamisen ja toisaalta polttoaineiden toimittamisen, se ei voinut jättää huomioimatta sellaista mahdollisuutta, että direktiivin 92/50/ETY 6 artiklaa olisi sovellettava.

25 Näiden seikkojen perusteella Tribunale amministrativo regionale on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan direktiivin 92/50/ETY 6 artiklaa "perusteluissa esitetyiltä osin".

Tutkittavaksi ottaminen

26 AGAC ja Itävallan hallitus katsovat, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta. AGAC väittää ensiksikin, että pääasian kohteena olevan sopimuksen arvo on alle direktiiveissä 92/50/ETY ja 93/36/ETY säädetyn kynnysarvon. Sen mukaan polttoaineen arvo on vähennettävä sopimuksen arvioidusta arvosta, koska AGAC, joka on itse hankintaviranomainen, hankkii polttoaineet julkisin

tarjouskilpailumenettelyin. Sen mukaan kysymyksessä ei myöskään ole toistaiseksi voimassa oleva sopimus.

27 Toiseksi AGAC katsoo, että ennakkoratkaisukysymys koskee varsinaisesti kansallisen oikeuden tulkintaa. Sen mukaan kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan tiettyjä kansallisen oikeuden säännöksiä voidakseen ratkaista, sovelletaanko asiaan direktiivin 92/50/ETY 6 artiklassa säädettyä poikkeusta.

28 Itävallan hallitus väittää puolestaan, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että siihen ei sisälly ennakkoratkaisukysymystä. Sen mukaan julkisia hankintoja koskevalla oikeudenalalla kysymysten täsmällinen muotoileminen on erityisen tärkeätä.

29 Sen osalta, ylittääkö pääasian kohteena oleva sopimus direktiiveissä 92/50/ETY ja 93/36/ETY säädetyn kynnysarvon, on todettava, että perustamissopimuksen 177 artikla perustuu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, ja sen mukaan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen antamaan tuomion ainoastaan yhteisön säädöksen tulkinnasta tai pätevyydestä niiden tosiseikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin on sille ilmoittanut (ks. mm. asia C-30/93, AC-ATEL Electronics Vertriebs, tuomio 2.6.1994, Kok. 1994, s. I-2305, 16 kohta).

30 Näin ollen ei ole yhteisöjen tuomioistuimen vaan kansallisen tuomioistuimen tehtävänä määrittää tosiseikat, joihin riita perustuu, ja tehdä niistä päätelmät annettavanaan olevaa tuomiota varten (ks. em. asia AC-ATEL Electronics Vertriebs, tuomion 17 kohta).

31 Vaikka siis sopimuksen arvon laskemistapa onkin määritetty yhteisön säännöksissä eli direktiivin 92/50/ETY 7 artiklassa ja direktiivin 93/36/ETY 5 artiklassa,

joiden tulkinnasta kansallinen tuomioistuin voi tarvittaessa esittää ennakkoratkaisukysymyksiä, on kuitenkin kansallisen tuomioistuimen asia soveltaa perustamissopimuksen 177 artiklassa määrätyn tehtävien jaon perusteella yksittäiseen tapaukseen yhteisön oikeussääntöjä. Niiden soveltaminen ei nimittäin ole mahdollista ilman asiaan liittyvien tosiseikkojen kokonaisarviointia (ks. asia C-320/88, Shipping and Forwarding Enterprise Safe, tuomio 8.2.1990, Kok. 1990, s. I-285, 11 kohta).

32 Tästä seuraa, ettei yhteisöjen tuomioistuin voi korvata omalla arvioinnillaan kansallisen tuomioistuimen arviointia siitä, miten sopimuksen arvo on laskettava, todetakseen, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta.

33 Tämän jälkeen on todettava, että perustamissopimuksen 177 artiklan yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ottaa kantaa kansallisten lakien tai asetusten säännösten tulkintaan eikä näiden säännösten yhteensopivuuteen yhteisön oikeuden kanssa. Se voi kuitenkin esittää kansalliselle tuomioistuimelle sellaiset yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla kansallinen tuomioistuin voi ratkaista käsiteltäväkseen saatetun oikeudellisen ongelman (asia C-17/92, Distribuidores Cinematográficos, tuomio 4.5.1993, Kok. 1993, s. I-2239, 8 kohta).

34 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kysymykset on esitetty epätäsmällisesti, yhteisöjen tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja pääasiaan liittyvistä asiakirjoista ne yhteisön oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita ottaen huomioon riidan kohde (asia 251/83, Haug-Adrion, tuomio 13.12.1984, Kok. 1984, s. 4277, 9 kohta ja asia C-168/95, Arcaro, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4705, 21 kohta).

35 Ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvien tietojen perusteella on katsottava, että kansallinen tuomioistuin tiedustelee, sovelletaanko julkisia hankintoja koskevia

yhteisön säännöksiä silloin, kun alueellinen tai paikallinen viranomainen antaa pääasian kaltaisissa olosuhteissa tavaroiden ja palvelujen toimittamisen sellaisen kuntayhtymän tehtäväksi, johon se kuuluu.

36 Näin ollen ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Pääasia

37 Ennakkoratkaisupyynnöstä selviää, että Vianon kunta on tehnyt AGAC:n kanssa samalla asiakirjalla tiettyjen palvelujen ja tavaroiden hankintaa koskevan sopimuksen. On samoin selvää, että näiden tavaroiden arvo on suurempi kuin kyseisten palvelujen arvo.

38 Direktiivin 92/50/ETY 2 artiklan mukaan jos julkisen hankintasopimuksen kohteena on sekä direktiivissä 93/36/ETY tarkoitettuja tuotteita että direktiivissä 92/50/ETY tarkoitettuja palveluja, se kuuluu direktiivin 93/36/ETY soveltamisalaan silloin, kun sopimuksen kohteena olevien tavaroiden arvo on suurempi kuin palvelujen arvo.

39 Voidakseen antaa ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen yhteisöjen tuomioistuin saattaa joutua ottamaan huomioon sellaisia yhteisön oikeuden säännöksiä, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole

viitannut kysymyksessään (asia 35/85, Tissier, tuomio 20.3.1986, Kok. 1986, s. 1207, 9 kohta ja asia C-315/88, Bagli Pennacchiotti, tuomio 27.3.1990, Kok. 1990, s. I-1323, 10 kohta).

40 Tästä seuraa, että jotta kansalliselle tuomioistuimelle voitaisiin antaa hyödyllinen yhteisön oikeuden tulkintaa koskeva vastaus, on tulkittava direktiivin 93/36/ETY säännöksiä eikä direktiivin 92/50/ETY 6 artiklaa.

41 Sen selvittämiseksi, onko alueellisen tai paikallisen viranomaisen järjestettävä direktiivissä 93/36/ETY tarkoitettu tarjouskilpailumenettely silloin, kun se tekee tavaroiden hankintaa koskevan sopimuksen sellaisen kuntayhtymän kanssa, johon se kuuluu, on tutkittava, onko kyseisen sopimuksen katsottava olevan julkisia tavarahankintoja koskeva sopimus.

42 Jos näin on ja jos sopimuksen arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 200 000 ecua, on tapaukseen sovellettava direktiiviä 93/36/ETY. Tämän osalta merkitystä ei ole sillä, onko myös tavarantoimittaja hankintaviranomainen.

43 Tämän osalta on muistutettava, että direktiivin 93/36/ETY osalta on sallittua soveltaa ainoastaan siinä tyhjentävästi ja nimenomaisesti lueteltuja poikkeuksia (ks. direktiivin 77/62/ETY osalta asia C-71/92, komissio v. Espanja, tuomio 17.11.1993, Kok. 1993, s. I-5923, 10 kohta).

44 Direktiiviin 93/36/ETY ei kuitenkaan sisälly direktiivin 92/50/ETY 6 artiklaa vastaavaa säännöstä, jossa suljettaisiin sen soveltamisalan ulkopuolelle sellaiset julkiset hankintasopimukset, jotka on tietyissä tilanteissa tehty hankintaviranomaisten kanssa.

45 On lisäksi huomautettava, ettei tällä toteamuksella ole vaikutusta näiden viimeksi mainittujen hankintaviranomaisten velvollisuuteen soveltaa vuorostaan direktiivissä 93/36/ETY säädettyjä tarjouskilpailumenettelyjä.

46 Vianon kunta, joka on alueellinen viranomainen, on direktiivin 93/36/ETY 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen. Kansallisen tuomioistuimen asiana on näin ollen selvittää, täyttääkö Vianon kunnan ja AGAC:n välinen sopimussuhde myös muut direktiivissä 93/36/ETY säädetyt edellytykset, jotta kysymyksessä voitaisiin katsoa olevan julkisia tavarahankintoja koskeva sopimus.

47 Direktiivin 93/36/ETY 1 artiklan a alakohdan mukaan näin on, jos kyseessä on rahallista vastiketta vastaan kirjallisesti tehty sopimus, jonka tarkoituksena on tuotteiden osto.

48 Esillä olevassa asiassa on selvää, että AGAC toimittaa tuotteita eli polttoaineita Vianon kunnalle maksua vastaan.

49 Sopimuksen olemassaolon osalta kansallisen tuomioistuimen on selvitettävä, onko kyseessä kahden erillisen henkilön välinen sopimus.

50 Direktiivin 93/36/ETY 1 artiklan a alakohdan mukaan tämän osalta riittää pääsääntöisesti, että sopimus on tehty alueellisen tai paikallisen viranomaisen ja tästä oikeudellisesti erillisen henkilön välillä. Toisin on ainoastaan niissä tapauksissa, joissa alueellinen tai paikallinen viranomainen valvoo kyseistä oikeushenkilöä samalla tavoin kuin se valvoo omia toimipaikkojaan ja joissa tämä oikeushenkilö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavien viranomaisten kanssa.

51 Ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiiviä 93/36/ETY sovelletaan silloin, kun hankintaviranomainen, esimerkiksi alueellinen tai paikallinen viranomainen, aikoo tehdä siitä muodollisesti erillisen ja päätöksenteon kannalta itsenäisen yksikön kanssa rahallista vastiketta vastaan kirjallisen

sopimuksen, jonka kohteena on tavaroiden hankinta, riippumatta siitä, onko tämä yksikkö itse hankintaviranomainen.

Oikeudenkäyntikulut

52 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian, Belgian, Ranskan ja Itävallan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagnan 10.3.1998 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/36/ETY sovelletaan silloin, kun hankintaviranomainen, esimerkiksi alueellinen tai pai-

kallinen viranomainen, aikoo tehdä siitä muodollisesti erillisen ja päätöksenteon kannalta itsenäisen yksikön kanssa rahallista vastiketta vastaan kirjallisen sopimuksen, jonka kohteena on tavaroiden hankinta, riippumatta siitä, onko tämä yksikkö itse hankintaviranomainen.

Edward Sevón Puissochet

Jann Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä marraskuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

D. A. O. Edward

viidennen jaoston puheenjohtaja